

Hogyan tervezzük új gyógyszertárunkat?

Dr. Kotsy József

Általános szempontok

Új gyógyszertár létesítésekor az első lépés a szakmai program elkészítése, amely magába foglalja a kívánt helyiségek alapterületének és egymáshoz való csatlakozásának, a fűtési módnak, a padló- és falburkolatoknak a meghatározását, továbbá az egyes helyiségekben megkívánt víz, villany és gáz csatlakozási helyek megtervezését.

Tőlünk nyugatra a gyógyszertárak felújításával, illetve újjak kulcsrakész átadásával erre a célra specializálódott cégek foglalkoznak. Ilyenek hiányában ezzel az összeállítással próbálók a vállalkozó szellemű kollégáknak segítségét nyújtani.

Gazdaságossági szempontokat is figyelembevéve a gyógyszertár minimális alapterülete kb. 80 m², és ne haladja meg a 180 m²-t. Az egyes helyiségek ajánlott alapterülete az összalapterület %-ában kifejezve a következő: officina 25–35%, laboratórium 12–15%, raktár(ak) 20–25%, iroda 10–12%, átvedő-mosogató-öltöző-WC 15–25%.

A gyógyszertár külső képében domináljon az egészségügyi jelleg. Nyugaton nagy fontosságot tulajdonítanak a kirakatok egészségügyi felvilágosító, egyben vásárlókat vonzó hatásának. Feltehetően nálunk is célszerű ilyeneket létesíteni. A gyógyszertár megnevezésén kívül – főleg ügyeleti szolgálatot is ellátó gyógyszertáraknál – célszerű egy olyan kivilágítható jelzés alkalmazása, amely mindenki által ismert. Nálunk a kelyhes-kígyós embléma terjedt el.

A gyógyszertár bejárati részén célszerű fedett várakozó helyet biztosítani. A déli és nyugati tájolású helyiségeket védeni kell a nyári napsugárzástól; erre lombhullató növények is alkalmasak lehetnek. A nyílászárókat – a kirakatok kivételével – 100 cm-es parapet magasságban célszerű elhelyezni, a raktáraknál és öltözőknél 210 cm parapetmagasságú szalagablakok alkalmazása a kívánatos.

A szélfogóba könnyen tisztítható lábrácsot kell beépíteni; ügyeleti szolgálatot ellátó gyógyszertáraknál gondoskodni kell ügyeleti csengőről és éjszakai kiadóablakról is.

Az egyes helyiségekre vonatkozó követelmények

Officina

Padlóburkolata hézagmentes, mosható. Ajánlott a márvány vagy kőagyaglap. Központi fűtés esetén célszerű padlófűtést alkalmazni. Nyugati közvéleménykutatói adatok alapján a hagyományos berendezésekkel szemben a közönség előnyben részesíti a világos, modern, higiénikus berendezéseket. Nagyforgalmú gyógyszertárakban célszerű külön kézieladási kiadóasztalt létesíteni, amelynek homlokfalán és a mögötte elhelyezett nyitott polcokon egymástól elkülönítve kell bemutatni a gyógyhatású készítményeket, babaápolási cikkeket, gyógykozmetikumokat stb.

A közvetlen kapcsolat a gyógyszerész és a beteg között igen fontos, ezért mellőzni kell a védőkonzolokat. Az is előnyös, ha minél többet megmutatunk a közönségnek a gyógyszertárban folyó szakmai tevékenységből, ami egyrészt bizalmat ébreszt, másrészt növeli szakmánk megbecsülését. Ezt az officina és a szomszédos helyiségek közti üvegfal, illetve ablakok beépítése elősegíti.

Az officina természetes megvilágítása és szellőztethetősége is fontos csakúgy, mint az energiatakarékos, de jó hatásfokú világítás is (fénycsövek, halogén égők).

A berendezés legtakarékosabb megoldása, ha minél több, a kereskedelemről beszerezhető elemes bútort alkalmazunk. A táraasztaloknak csak a frontrészét kell asztalossal elkészíttetni, a hátsó fiókos részeket elemes konyha- vagy irodabútorokból is összeállíthatjuk. A hátsó szekrény sorokhoz nagyon jól felhasználhatók a vásárolható irodai- vagy lakás szekrény sorok egyes elemei. A szekrények nyitott polcos részét könnyen át lehet alakítani ferde tálcsás speci-tárolókká; ebben az esetben lényeges, hogy a szekrény belmélysége legalább 40–50 cm legyen. A recepturái részt célszerű asztalos műhelyben elkészíttetni, mert csak így lehet korszerű, kényelmes munkahelyeket kiképezni. Ez vonatkozik arra az esetre is, ha a receptura a laboratóriumba vagy külön vényezőbe kerül.

Laboratórium

A laboratórium közvetlenül csatlakozzon az officina vénykészítő részlegéhez vagy a vényezőhöz. A recepturái munkahely a laboratóriumban is elhelyezhető.

Padlóburkolata lehet kőagyaglap vagy műanyag. Faburkolata a szabad falfelületeken ajtómagasságig csempézett. Ha a pontos bútortervet előre elkészítjük, akkor a csempe a bútortal fedett falfelületeken elhagyható.

A laboratóriumba kerül az aszeptikus munkahely, a desztilláltvíz előállítás (ioncserélő vagy elektromos desztilláló) és az analitikai munkahely. A berendezéshez a kereskedelemről beszerezhető elemes laboratóriumi- vagy konyhabútorok használhatók.

Raktár

A raktár lehetőleg közvetlenül csatlakozzon az officinához és az átvedőhöz. Padlóburkolata kőagyaglap vagy műanyag. Az összes áruféleséget célszerű egy nagyobb helyiségben egymástól elkülönítve tárolni. A berendezés lehet dexion állványzat, gördülő szekrény sor vagy elemes szekrény. A raktárba kerül a hűtőszekrény és a tűzveszélyes anyagok tárolására szolgáló robbanásbiztos szekrény is.

Iroda

Az iroda padlóburkolata parketta vagy műanyag. Berendezése legyen reprezentatív, mert a vezető itt tárgyal az orvosokkal és megrendelőivel. Ügyeleti szolgálat esetén

ide kerül a fekhely is. A kézmosót ne itt, hanem a WC előterében helyezük el. Az iroda lehetőleg közvetlenül csatlakozzon az officinához és ablak vagy üvegfal tegye lehetővé az officinai tevékenység szemmel tartását. A telefonkészülék is ebbe a helyiségbe kerül.

Gépészeti berendezések

Világítás és elektromos berendezések

Az officinai világítás, a külső embléma világítás és az ügyeleti tábla világítás kapcsolóit a vezetői irodában célszerű elhelyezni. A pénztárgépek részére az officinai tárakhoz a bútorterv ismeretében padlócsatornában kell áramot vezetni.

Ugyancsak a bútorterv ismeretében kell a vényszobában és laboratóriumban a kapcsolók és dugaljok helyét kijelölni, nehogy szekrény mögé kerüljenek. A dugaljakat általában 100 cm-es magasságban kell elhelyezni; lehetőleg dupla dugaljakat alkalmazunk.

A raktárban az állványzat elhelyezésétől függően kell a világítási terveket elkészíteni, nehogy a világítótestek szekrények vagy dexion állványzat fölé kerüljenek. A hűtőszek-

rény áramellátását függetleníteni kell az áramtalanító főkapcsolótól.

Az átvevőben a világítást alternatív kapcsolókkal célszerű a bejáratú ajtó és a belső közlekedő felől is kapcsolhatóvá tenni. A hátsó bejáratnál is célszerű csengőt elhelyezni.

Víz

A laboratóriumban laborkiöntőt kell felszereltetni, két három tömlővéges csappal. Mellette célszerű elhelyezni a hideg-melegvízes kézmosót. A melegvíz ellátást – ha nincs gáz – éjszakai órák villanybojlerrel célszerű biztosítani. A kézmosón kívül melegvizet kell biztosítani a mosogatónak és a WC előterében, illetve az átvevőben elhelyezett falikútnak is (felmosóvíz nyerése).

Gáz

Gázcsatlakozási lehetőséget kell biztosítani a gázbojlernek, a laboratóriumban a bunzenégőnek és a két égőfejes gázrezsónak vagy garzontűzhelynek.

J. K o t s y : *How to plan our new pharmacy?*

(PANNONMEDICINA Gyógyszerellátó Vállalat Pécs, Ürögi fasor 2/a. – 7634)

Érkezett: 1992. május 5.

AZ ORSZÁGOS GYÓGYSZERÉSZETI INTÉZET KÖZLÉSE

Megjelent „A Szabályos Gyógyszergyártás Irányelvei – GMP” c. OGYI kiadvány.

A korábbi megrendelők részére a könyvet postázzuk.

Az új megrendeléseket az OGYI könyvtára címére (1051 Budapest Zrínyi u. 3.)
kérjük megküldeni.

Egy példány ára 300 Ft.

Postai úton való kézbesítés esetén + postaköltséget számítunk fel.